

redeume, en el *D*Ag

Rerescrit Rerespatlle 'absis' [*reras-* en doc. de 1429, i un altre de transcrit en el *Viaje* del P Villanueva on sembla 'contrafort'], *D*Ag; a Bna.: «començada la Catedral a edificar per la part del absis, o *reraspatlles*, com se li deya en los Ss. xiv y xv», CaCandi, *Misc Hi Cat.* II, 205. +*Rerefira* 'fira o mercat secundari' emp. «el jueves próximo día 12 de mayo es la *rera-fira* en Figueras», «esta *rera-fira* no será importante» en dues cartes de Coromines des de Llers, maig 1898 (l'ex-desterrat tenia les cartes vigilades, i amb prohibició governativa d'escriure'n en català).

Rereguarda 'ressaga d'un exèrcit', ja n'hem citat un exemple de Jaume I a *RENGL*E (on un ms. porta *rera guarda* i l'altre *reguarda*, Ag, p. 435); d'una corrua de fugitiu: «los sarraïns --- que exissen salvament --- e faem-los guiar tro a Billena, e comptaren-nos --- que ben tenien cinc legües de la devantera tro en la *rereguarda* (l'altre ms., *reguarda*), Jaume I (Ag, 387.1f.); «lurs batalles campals són axí ordenades que, comunament, ells ne fan quatre tropells de gent: lo davant, qui los d'Espanya apellen davantera, ells appellen davanterguarda; e lo detràs, que ls d'Espanya, apellen *reesaga*, ells ho apellen *reeguarda*», Eiximenis, *Dotzè*n (*D*Ag).

Rerentenció (Pous i Pagès, *AlcM*). *Reraltar*. *Venir a rere* més sovint contret en *venir a remà* (Pna. Vic i cita de Pous i P., en *AlcM*; jo també ho he sentit bastant, però crec que no a Bna. sinó entorn de Girona). *Reremà*nec. +*Reremogabell* ross 1385 'interès compost' o mena d'usura (que ja he citat amb *mogobell*, dels Arxius de Tuir, a *GABELLA*). *Reremost* [1370, *AlcM*], del qual el *D*Ag dona variant *resamort*, segons el tarragonès Toda, potser err. per *resamost* (amb dissim., i influència de *resagues*). *Rerepensament* adaptació, passadora, del fr. *arrière-pensée*: «quan li vaig abocar a ses butxaques sa barca --- i paraments millors, a mans trencaes ho vaig fer, i sense cap *rerepensament* de beneficis a esperar-ne: no m'espantava, a mi, sa misèria: ses mares som així», Ruyra (1920, *L'Idilli d. T.* en *Pinya de Rosa* II, 198.6f.). +*Rereprim* «segon vi o *resagues*, com se dóna al present en lo monestir de St. Cugat a. 1718, també se'n diu *vi rereprim* a. 1361, Banyoles», Serra Vilaró (*Pinós i Mataplana* III, 198).

Reressaga [*reesaga*, fi S. xiv, Eiximenis, cita supra sobre *rereguarda*], ja en Muntaner, Batalla de Panisars: «En Felip --- féu una davantera --- e après anava ell ab l'oriflana e --- mil cavalls armats; e puis après --- en la *reasaga* venia tota l'altra cavalleria, que era romana ---», fets de 1285 (Casac. IV, 61.6, § 139); «nos havíem tornat tan generosos per l'amor --- que --- deixàvam totes les amistats a *rerassaga*», Pons i Mass (*Colla del Carrer*, 75); «Annfbal atravessa la immensa seralada / --- / sos elefants, ses armes, sos hòmens y sos déus. / Per forta *reraçaga*, vint-mil cavalls segueixen, / tots ells fills del Sahara són, germans del simun, / com los centaures, sella ni brida no conexen / ---», *Canigó* VII, v. 105; *reressagar*, *reressagat*, escurçat com *rerasser*. I *ressaga*, *ressagar-se*, *ressagat* també en són es-

curçaments en una altra forma

Reressó Reressol (*rera sol*, b. emp. 'obac en el qual amb prou feines hi toca el sol', *CostManc* I, 155, § 612) *Reressopó* emp. potser és la forma originària de *ressopó* [*D*T*O* 1670], si bé aquest, igual que *ressopar* etc. també es podria haver format amb *re-* repetitiu *Reretaule*, forma originària de *retaula* (veg. *TAULA*). *Rerevall Reravera* format en el B. Emp, com a simètric de *primavera*, per anomenar la tardor. *Rerevolt* mal documentat (sembla combinació arbitrària sobre *revolt*) *A rerescules*: més generalment i més correctament he sentit a *rere-cules* (cf. *regular*): «s'hi tiraven com a lleons --- fins que els soldats, apuntant i tirant de *reracules*, saltaren --- part dellà d'aquest marge, empaitats pels voluntaris ---», Coromines (*O. C.*, 596b36).

De la loc. adv. *de reull* en tornarem a parlar a *ULL*, però anticipem ací que resulta de la forma plena de *re-re-ull*, per haplogogia; a l'Alta Ribagorça en lloc d'això hi ha hagut dissimilació (com en *renòs*) i en resulta *de renaguello* «torciendo el ojo disimuladamente hacia el ángulo exterior»: «escultave al uno pero, *de renaguello*, se mirave al altro»; «fa temps que se miren *de renaguello*: no se queren guaire» (Ballarín, *Dicc Ben*). *Renòs*. Almenys aproximadament és justa la definició del *D*Fa «protuberància òssia del turmell, a la part esquerra del turmell dret i a la part dreta del turmell esquerre». Jo recordo des de noiet haver sentit, a gent de Bna. i NE., que ben sovint es planyien d'un cop molt dolorós en el *renòs*; creia recordar que ho dèiem sobretot de la protuberància externa del turmell, però és possible que ho apliquéssim tant a la interna com a l'externa (i no voldria ni tan sols negar que no sigui més pròpia la restricció del *D*Fa).

No fou recollit fins al *D*Ag (mal accentuat *renòs*), amb dues accs. «grop de la fusta», aplicat, en el *Vocab. del Suro* (b. emp.) als grops de la pela, *BDC* XIII, 141, acc. que ben fàcilment pot ser simple translació de la del *renòs* del peu; i *renossos* a Mataró «coses inútils, retalls inservibles», que per la seva banda pot sortir de la dels grops dels arbres, inaprofitables per la indústria: en tot cas el plural és *renossos* (ja assenyalat en el *D*Ort.) i la *o* és oberta. Vogel (1911) el registrà, com a mot de collita pròpia, amb el sentit de «uberbein», o sigui 'sobrèns en les bèsties' cosa que em sembla probablement justa. El Dr. Alsina i Bofill (fill de Palafrugell, terra surera): «no és el malleòl intern només, sinó més general, vol dir grop o duresa de la fusta i qualsevol protuberància indolora» (*Ann Med. Ac. C. Mèd* LXVIII, 689); també deu tenir raó, només que l'extensió és en sentit contrari: de l'os a la fusta.

L'etimologia és simplement *rer(e)-os* 'os de l'altre costat', 'os que es fa darrere o sobre un altre'. Hi ha formes provençals transparents. *rère-os* en el Baix Roine, *rère-oues* a Marsella (on hi ha diftongiació a la manera castellana) definits en el *TdF* «m: cai, callus qui se forme à la jonction d'un os fracturé». De *reròs* es va passar a *renòs* per dissimilació. I també a Provença hi ha formes amb aquesta dissimilació, usada una d'elles pel mateix Mistral: «a nostro longo fam,